

La transcripció del fons epistolar (p. 99-335), les llistes (p. 339-348) de roba i dels llibres que el protagonista de l'estudi va portar des de Madrid després de la seva estada (final de 1799), endemés d'un complet índex onomàstic (p. 351-360), completen aquesta edició 21 de Quaderns del Cercle.

En definitiva, cal felicitar-nos per aquest estudi, acurat i rigorós —cosa a la qual, per altra banda, Javier Antón ja ens té acostumats—, que ens permet apropar-nos de primera mà a les notícies d'una època a través de les cartes d'alguns dels seus actors. Ras i curt, una recuperació de la memòria històrica, adés d'una dignificació dels sentiments i les emocions expressades en aquestes converses entre absents. Una pràctica social i cultural que forma part de la nostra història i que feliçment anem recuperant.

Josep Alavedra Bosch

De «Rio» i els «Albergues» a l'esquerra del Ter

Històries de vida de l'esquerra del Ter.
Germans Sàbat, Fontajau, Tàialà, Sant Ponç i Domeny.
Gerona, 1940 - Girona, 2005. DVD.
Direcció i realització: Pep Caballé.
Guió: Pep Caballé, Pere Montalbán, Joan Serra, Rafael Vázquez i l'Equip del SSAP. Durada: 73'. Edició:
Coordinadora d'Entitats de l'Esquerra del Ter. Girona, 2005.

El llibre empresona la divulgació de la història. Els investigadors i estudiosos socials basen les seves recerques en textos i documents gràfics —de manera pràcticament exclusiva (ai!)—, però això no ha de comportar necessàriament la presentació dels seus resultats en paper imprès. Els historiadors han de fer bona història, és clar, però en plena societat de la informació no poden negligir les possibilitats d'ús de les tecnologies a l'abast: Internet o la comunicació audiovisual. No es pot continuar editant com si res no hagués passat, amb els mateixos cànons que en el segle XIX. El llibre no sempre és el mitjà més adequat per donar a conèixer les interpretacions del passat. Encara menys en el cas de la història del present. Al llibre se li segueix atorgant un valor simbòlic excessiu. Una explicació plausible pot ser la reacció inconscient a l'horror de l'analfabetisme secular i la negació resistent enfront de l'analfabetisme funcional dels nos-

tres dies. D'altra banda, per a molts cal mantenir la icona per un afany de comoditat curricular. Hi ha d'altres maneres de fer conèixer i presentar la història en societat, més immediates i vives. I, si es vol, prestigioses. Verídiques, a voltes poden no ser-ho ni unes ni altres.

Històries de vida de l'esquerra del Ter és un documental que reporta una gent i un territori: la història social i urbana d'uns barris des de la postguerra fins a l'any passat. La narració parla de canvis i transformacions de tot ordre: de condicions de vida i treball, d'habitatge i serveis, de relacions, llengües i cultures, de generacions en blanc i negre i de tots els colors, de passions i angoixes, de calamitats i avenços. I això, descrit amb el rostre, la veu i el gest dels seus veïns i veïnes d'ahir i avui. Els protagonistes són testimonis no actors: nadius, immigrants de tots temps i noves generacions. Parlen de passat i oblit, de memòria i futur. La gent del carrer, la Girona real, s'explica.

La producció és d'iniciativa comunitària (no governamental); el seu motor ha estat la Coordinadora d'Entitats de l'Esquerra del Ter, que aplega les associacions de veïns, culturals, esportives, infantils i juvenils i educatives de Germans Sàbat - Fontajau i Tàialà, i la darrera reivindicació de la qual ha estat la del centre

cívic per al sector. No ha estat fàcil. La Girona instal·lada a la plaça del Vi s'ha fet pregar (anys).

Pep Caballé, director i guionista, l'ha creat amb escassetat de mitjans i amb un resultat notable. El reportatge evoca referències estilístiques de José Luis Guerín i ressonàncies d'Escribano i Úbeda. Caballé es va iniciar professionalment en el terreny de les arts gràfiques, va ser pioner de la infografia a Girona i actualment compagina aquestes tècniques amb la comunicació multimèdia. La seva obra continua creixent. Estima el llibre però abasta —amb igual romanticisme— els diferents llenguatges i suports de la comunicació.

Històries de vida de l'esquerra del Ter és el resultat del projecte «Mil i una veus», que va obtenir la beca Joaquim Franch 1999 del Consell Municipal d'Educació de Girona per incentivar propostes d'interès social en matèria d'educació cívica. El pedagog que dona nom al guardó va deixar dit: «Volem fer explícites tres línies de fons que marcaran la nostra actuació: l'arrelament i la sensibilitat al país, una gestió democràtica i una convivència solidària». El DVD, dirigit per un seu deixeble, palesa amb convicció aquests valors.

Carles Sapena

